

**А.А. Мещеряков, канд. екон. наук,
Українська академія банківської справи НБУ**

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЧИ РЕГІОНАЛІЗАЦІЯ

Глобалізація економічних і політичних процесів всіх країн світу істотно впливає на розвиток банківського бізнесу, стрибкоподібне зростання різноманітних фінансових інструментів, яке призвело до появи внутрішньо самостійних джерел розвитку фінансового ринку, і стійку поступальну динаміку країн з розвинутою ринковою економікою [2].

Ставлення провідних західноєвропейських банків до східноєвропейських країн (у тому числі і України) залишається достатньо стриманим через політичну та економічну нестабільність, недорозвинутість фінансової і комунікаційної інфраструктур, низький рівень заощаджень населення, відсутність державних гарантій повернення інвестицій.

На думку провідних учених, лауреатів Нобелівської премії, таких як: М. Фрідмен, Р. Менделл, Дж. Сакс, К. Аннан діяльність міжнародних фінансових центрів сьогодні не відповідає структурі світової економіки і приносить більше шкоди, ніж користі, в першу чергу, тим країнам, що розвиваються [3].

Тому разом з глобалізацією цілком можна розглядати і таку форму інтернаціоналізації, як регіоналізація, або організація ринку в певному географічному просторі. Регіоналізація, з одного боку, стимулює процеси економічного об'єднання різних країн, а, з іншого боку, гальмує процеси глобалізації, підсилюючи відособленість і конкуренцію окремих економічних груп [4]. Регіоналізація підкреслює особливі інтереси учасників регіональних об'єднань, які можуть відрізнятися від глобальних.

На сьогоднішній день дуже важливо визначити оптимальний шлях інтеграції пострадянської перехідної економіки України у світову та можливість використання регіональних об'єднань як проміжного етапу цього процесу.

Проведене дослідження дозволяє зробити одностайний висновок, що на сьогоднішній день українські банки не можуть повноцінно конкурувати з іноземними банками з наступних причин:

1. Політична і економічна нестабільність, недорозвинутість фінансової і комунікаційної інфраструктури, низький рівень заощаджень населення, відсутність державних гарантій повернення інвестицій.
2. Найнижчий у світі рівень участі іноземного капіталу в банківській системі країни.
3. Обмежені можливості по збільшенню капіталу банків усередині країни.
4. За обсягом акумульованих депозитів банки України відстають навіть від банків інших країн з перехідною економікою.
5. Банками розвинутих країн надається більше 300 різних послуг, а українські банки не поспішають розширювати свій перелік операцій.
6. В Україні немає транснаціональних компаній і, відповідно, немає банків, здатних обслуговувати такі компанії.

Через ці проблеми інтеграція українських банків у світову фінансову систему можлива тільки через проміжний етап створення регіональних банківських об'єднань в межах економічного простору країн СНД.

Як один з можливих напрямів регіоналізації заслуговує на увагу ідея створення Всеслов'янського Союзу з метою об'єднання і зміцнення слов'янських позицій в глобальному світі [1].

На даний момент рівень інтеграції банківських систем країн СНД мінімальний, але процес зближення і інтеграції спрощується тим, що їх основу, незважаючи на виникнення нових комерційних банків, складають республіканські філіали і відділення п'яти спеціалізованих банків колишнього СРСР.

Список літератури

1. Вірван Л. Глобалізація світового розвитку і слов'янські держави на початку XXI століття // Банківська справа. – 2003. – № 5. – С. 76-79.
2. Евстигнеев Е. Финансовая глобализация – явление и методологический инструмент // Мировая экономика и международные отношения. – 2001. – № 3. – С. 74-76.
3. Козоріз Г. Вплив глобалізації на становлення і розвиток фінансових ринків України // Регіональна економіка. – 2002. – № 4.
4. Козьменко С.Н. Финансовая глобализация и перспективы банковских структур // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: Зб. наук. праць. – Т. 6. – Суми: ВВП “Мрія-1” Лтд, 2002.